

Handläggare
Gunilla Hjorth
Telefon: 08-508 28 814

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-02-12, p.21

Redovisning av Förstudie Effektivare Miljöövervakning av stadens natur

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporten ”Förstudie Effektivare Miljöövervakning av stadens natur”.
2. Överlämna rapporten till berörda verksamheter.

Monika Gerdhem
Tf. förvaltningschef

Maria Svanholm
Avdelningschef Miljöanalys

Sammanfattning

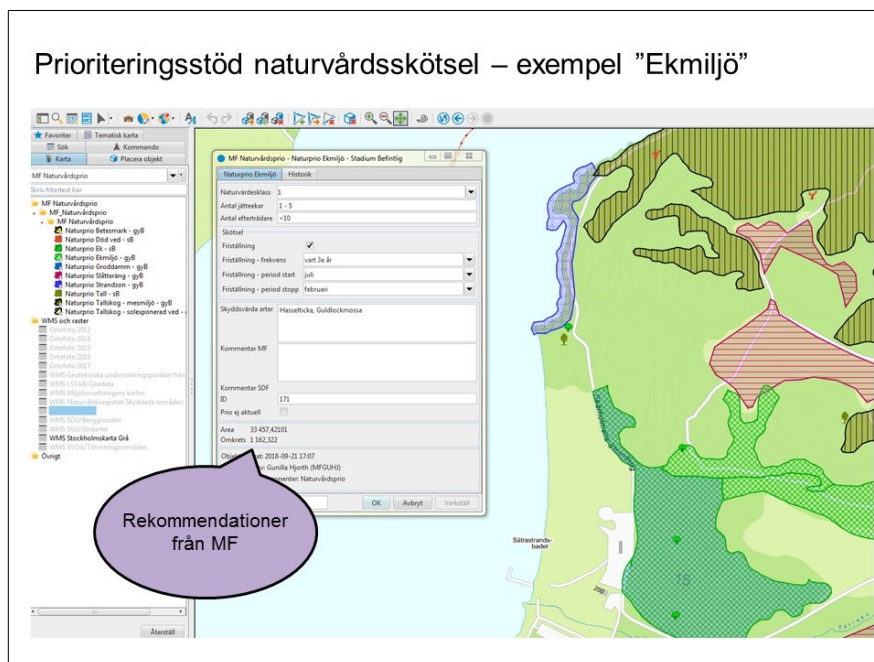
Syftet med förstudien har varit att undersöka hur stadens arbete med naturvårdsskötsel och ekologiska förstärkningsåtgärder kan stöttas och lättare följas upp. Projektet har tagit fram en prototyp till ett GIS-baserat (Geografiskt Informations-System) stöd gentemot stadsdelarna för prioritering och dokumentation av naturvårdsskötsel. Skärholmens stadsdel valdes ut som testobjekt. Förslag har också tagits fram till hur stöd och informationsutbyte med främst exploateringskontoret kan ske kring uppföljning av ekologiska kompensationsåtgärder. Projektet har inneburit ett samarbete inom staden mellan miljöförvaltningen, trafikkontoret, exploateringskontoret och Skärholmens stadsdelsförvaltning. Förstudien är förankrad i strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm, som beslutat stödja ett treårigt genomförandeprojekt där prioriteringsstödet utökas geografiskt till att omfatta samtliga stadsdelar.

Bakgrund

Förstudien Effektivare Miljöövervakning av stadens natur (”FEM-projektet”) har som huvudsyfte är att förbättra samverkan och underlätta samordning inom staden på två områden:

1. Övergripande prioritering och uppföljning av naturvårdsskötsel.
2. Uppföljning av ekologiska förstärkningsåtgärder samt ekologisk kompensation i samband med exploatering.

FEM-projektet har undersökt hur ett GIS-baserat digitalt stöd för prioritering av naturvårdsskötsel kan utformas och en prototyp för ändamålet har utvecklats och testats för Skärholmens stadsdel. Meningen är att stadsdelsförvaltningarna ska kunna välja att använda verktyget som stöd i sin planering och dokumentation av grönyteskötsel samt att miljöförvaltningen ska få tillgång till skötseldata för miljöövervakning. Prioriteringsstödet harmonierar med parkingenjörernas befintliga arbetsverktyg Parkdata och är avsett att användas tillsammans med detta i stadens gemensamma kartsystem dpMap. Tänkta användare är samtliga stadsdelsförvaltningar och andra skötselansvariga inom staden. De prioriterade naturvårdesobjekt som ingår i verktyget finns både inom och utanför stadens skyddade områden. Skärholmen har deltagit som ”pilotstadsdel” för att ta fram och testa prototypen.

Utdrag ur prototypen för prioriteringsstöd för Skärholmen. På bilden ses ytor av några olika värdefulla naturtyper som föreslås prioriteras, samt tillhörande skötselrekommendationer för ett av objekten.

Processer och arbetssätt för att förenkla uppföljning och miljöövervakning, samt tillgång till förslag på ekologiska förstärkningsåtgärder, har undersökts genom intervjuer och workshops med berörda handläggare på exploateringskontoret,

miljöförvaltningen, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och tre stadsdelsförvaltningar.

Förstudien har finansierats av Digital Förnyelse, stadsledningskontorets medel för verksamhetsutveckling med hjälp av IT. Förstudien har förankrats i Strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

När förvaltningen presenterade FEM-projektets resultat på Strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholms möte i december 2018 beslutades om stöd till ett genomförandeprojekt. Detta kommer att innebära ett treårigt projekt under 2019-2021 där prioriteringsstödet successivt utvecklas till att omfatta samtliga stadsdelar i Stockholm, och där förslag och rutiner för uppföljning av ekologiska förstärkningsåtgärder fortsätter att utvecklas.

Förvaltningen ser många fördelar med ett genomförandeprojekt, vilket får strategisk betydelse för att förbättra naturvärden och miljöövervakningen av biologisk mångfald i staden och slå vakt om viktiga ekosystemtjänster.

Ett systemstöd för genomtänkt, konsekvent och kontinuerlig skötsel av stadens naturvärden byggs upp, med förslag till prioritering av vad som är allra viktigast att sköta. Prioriteringsstödet kan underlätta för stadsdelarna att planera, avsätta resurser och dokumentera skötseln, och främjar ett liknande arbetssätt i alla stadsdelar när det gäller naturvård. Att stödet finns i stadens gemensamma kartsystem dpMap gör det lättillgängligt för alla berörda. Verktuget bör även bli användbart i stadsdelarnas budgetplanering. Dessutom kan prioriteringsstödet få betydelse i parkinvesteringsprojekt samt som kunskapsunderlag i plan- och exploateringsprocessen. Ett annat tänkbart användningsområde är stöd till stadsdelarna för att lättare kommunicera naturvårdsskötseln till stockholmarna.

Genom miljöövervakning och uppföljning av ekologiska förstärkningsåtgärder kan både stockholmarna och stadens egna handläggare få en tydligare överblick över vad staden gör i fråga om insatser för att förstärka naturmiljön och kompensera för ianspråktagande av grönytor, samtidigt som staden växer. Miljöförvaltningen har börjat bygga upp en idébank med förslag till nya ekologiska förstärkningsåtgärder på webbplatsen Miljöbarometern, som kommer att bli användbar i uppföljningsarbetet. Förstudien har ringat in utvecklingsbehov och föreslår metoder när det gäller uppföljning av åtgärder, vilka kommer att arbetas vidare med i dialog med bl a exploateringskontoret i det planerade genomförandeprojektet.

Genomförandeprojektet ligger i linje med det Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster som antogs av Miljö- och hälsoskyddsnämnden i augusti 2017, efter en bred remissrunda inom staden. I projektet ingår framtagande av indikatorer för naturvårdsskötsel, ett behov som angavs i kommunstyrelsens beslut om stadens nuvarande miljöprogram 2016-2019.

Bilagor

1. Förstudierapport inklusive bilagor.